

«Els bastoners necessitem tornar a sentir la màgia de la plaça»

Parlem amb Òscar Montes, president dels Bastoners de Terrassa, amb motiu dels 40 anys de la refundació de la colla

Amb només 23 anys, Òscar Montes és president dels Bastoners de Terrassa des del 2018. | Marc Solé

Els Bastoners de Terrassa celebren aquest 2021 el 40è aniversari de la refundació de la colla. Amb prop de 160 membres actius i després d'un any en què s'ha mantingut l'activitat telemàticament, la colla assoleix les quatre dècades de vida com a referent de la cultura popular de la ciutat i amb una programació especial durant el 2021.

En aquest context, parlem amb el president de la colla, Òscar Montes, qui amb només 23 anys dirigeix una entitat a la qual va entrar el 2009, amb 12 anys. A ulls del seu dirigent, els Bastoners es troben en un bon moment malgrat la pandèmia, amb la massa social reforçada i cohesionada. En una entrevista a **La Torre** també fa un repàs dels 40 anys de l'agrupació, en destaca el seu paper a escala de ciutat i nacional així com el paper que hi juguen la canalla i les famílies.

- En quin moment arriba la colla al seu 40è aniversari?

- És un moment complicat per la pandèmia. Teníem previst fer activitats massives en places i teatres, però tot i la situació adversa, els membres s'han involucrat plenament. La gent té més ganes de mai de sortir, ballar, de trobar-se, i hem notat l'alegria de la nostra gent en la tornada als assajos ara fa dues setmanes; la passió que demostren. A més, creiem que tindriem baixes i no n'hem tingut més que les habituals. És més, hem aconseguit 10 altes per la nova campanya.

- La colla es va recuperar ara fa 40 anys. Per què es va dissoldre?

- La colla va néixer el 1919, i als anys quaranta reprèn l'activitat després de cessar-la durant la Guerra Civil. Als anys cinquanta, coincidint amb la decadència de la celebració del Corpus (cada cop era més en petit comitè) i l'arribada del cotxe, amb què les famílies marxaven en dates assenyalades com Festa Major i Setmana Santa, a poc a poc la colla es va anar dissolent.

Als anys vuitanta, coincidint amb el ressorgiment de la cultura popular a Terrassa, un grup de joves refunda la colla i Marc Galí, membre històric, es converteix en deixeble dels dos mestres de Bastoners per recuperar la tradició, que arriba a l'actualitat ben viva.

"Ens considerem un referent en educació en el lleure: som un espai on joves i infants poden créixer i aprendre de la cultura popular"

- Què representen els Bastoners per a Terrassa i la seva cultura popular?

- Som una de les colles amb més històries i amb més actuacions; portem amb orgull el nom de la ciutat en trobades nacionals diades. Hem apadrinat colles, com les de l'Antic Poble de Sant Pere, Esplugues de Llobregat, Copons i Capafonts. A més, som una de les colles de Catalunya amb més balls i una de les que té més membres.

Actualment, el president de la Coordinadora de Ball de Bastons de Catalunya surt de la nostra colla. En definitiva, Terrassa és una potència del món bastoner. A més, ens considerem un referent en educació en el lleure: som un espai on joves i infants poden créixer i aprendre de la cultura popular.

- Què caracteritza els balls de bastons que els fa únics?

- És un ball d'exhibició, en equip, en què cada membre l'ha de gaudir. Mentre balles sents els crits de la gent, es palpa l'emoció i la passió a cada pas: la coordinació que s'exigeix fomenta la unió del grup.

- Com s'estructura la colla a nivell intern?

- Tenim una junta directiva amb president, vicepresident, secretari i tresorer. A banda, hi ha 14 vocalies, una per cada àrea, com famílies, monitoratge, o més recentment, comunicació i difusió. També creem comissions per cada diada o activitat, i hi demanem participació perquè sigui realment democràtic.

[noticia]77645[/noticia]

- I a l'hora de ballar, com s'organitzen?

- Tot depèn del grau de la dificultat. Els grans es coneixen tots els balls, que han anat aprenent durant totes les etapes. Llavors, com més petits o novells són els membres, menys balls i passos coneixen. Al marge hi ha el grup de *Picaswing* (modalitat que combina jazz, hoquei i ball de bastons), que només coneixen una quinzena de membres.

En cercavila intercalem un ball avançat amb un ball de petits, a les actuacions estàtiques van entrant i sortint grups en funció de la dificultat, que sol anar in crescendo, i quan fem una actuació final, comencem amb un ball conjunt (el Sant Ferriol, el primer que s'aprèn), per després passar a les corrandes, que són de dificultat més alta.

- En què basen els seus balls? Són de creació pròpia?

- En tenim una quarantena, i tenim l'objectiu de crear-ne un cada any. Hi ha balls antics, ideats pels mestres bastoners abans de la refundació de la colla, cançons populars, ritmes que recorden més a la sardana, el *Picaswing*, les corrandes... Ens caracteritzem per un estil enèrgic, amb molts canvis de posició, picades simples i ràpides i sobretot, molt dinamisme.

- Quins en destacaria?

- Dels aproximadament quaranta que tenim, hi destaquen el ball de l'Estapera, que és la dansa de la ciutat, les corrandes, una de les més aplaudides i que ballem en versió modernitzada, i el Sant Ferriol i el Virolet, que són cançons populars molt conegudes que són les primeres que aprenen la canalla.

- Recorda l'última actuació abans de la pandèmia?

- Va ser al parc de Vallparadís, durant l'Enterrament, per Carnestoltes, pocs dies abans del confinament. Vam estrenar un nou ball, i durant la rua mortòria hi havia molts nervis. Tot i això, en tenim un gran record perquè ho vam tirar endavant.

- Què significa, per a un bastoner, participar en balls de bastons?

- Cada soci té una motivació diferent: hi ha nens que venen perquè s'apunten els seus amics, mares i pares que s'apunten per gaudir en família, gent que s'enamora veient-nos a la plaça i es vol apuntar. Sentir la màgia de les places és el que necessitem encara que cadascú hi arribi per un motiu o altre.

- Com s'han mantingut actius durant la pandèmia?

- Els assajos infantils, amb molt d'esforç, s'han mantingut telemàticament cada divendres, així com les reunions mensuals de Junta. A més, hem impulsat activitats adaptades, com jocs i reptes a casa per fomentar la cohesió i involucrar les famílies. Aquest últim, de fet, és un dels nostres grans objectius a curt termini.

- Han pogut assajar durant aquest temps?

- Al setembre ho vam fer dues setmanes, però la situació epidemiològica va empitjorar ràpidament i vam tornar-los a cancel·lar. Ara fa dues setmanes que assagem amb normalitat; els dimarts els joves i grans i els divendres, els petits. Com ja he dit, els únics que hem mantingut han estat els assajos infantils, que s'han fet telemàticament.

- Quins han estat els millors moments de la colla en aquests 40 anys?

- El primer Sant Jordi i la primera Festa Major, el 1981, en què ballaven només vuit persones però el Raval estava ple. També la coorganització del Labertint d'Arcàdia, coincidint amb els Jocs Olímpics de Barcelona del 1992, les dues trobades nacionals que hem organitzat, el 2006 i el 2012, omplint la plaça Nova i el Centre, i el centenari de la Bandera, el 2019, any en què vam dur a plaça la bandera original, creada el 1919. Aleshores, també vam idear un ball participatiu en què tots els membres de la colla van poder proposar passos.

La bandera, creada el 1919, és un dels màxims emblemes de la colla. Foto: Cedida

- Què significa la bandera per la colla?

- És un símbol de la creació de la colla. Tenim constància que a Terrassa ja hi havia bastoners el 1840, però la colla es constitueix en el moment en què es dona forma a la bandera i es crea.

- Recorda alguna anècdota especialment?

- Per una banda, cada cop que algú s'estrena el ruixem amb aigua, a traïció i per l'esquena (riu). És un moment curiós que es repeteix, abans o després del ball, i que deixa anècdotes divertides pel record. Com a més puntual i personal, tot i que pot passar sovint, recordo una de les meves primeres vegades actuant, en què vaig picar cinc dits i vaig causar dues capsulitis. De fet, diuen que fins que no et piquen un dit no ets bastoners (riu). També hem vist bastons trencats volant.

- Què caracteritza la indumentària habitual dels bastoners?

- Els nostres colors són el blanc i el vermell: portem camisa i pantalons blancs, amb faldilla vermella amb dues línies blanques. Les espartenyas també són vermelles, així com el mocador, que és un regal que es fa a la canalla en una cerimònia. Més endavant, quan esdevenen mitjans, se'ls entrega l'escut.